

Denarna stiska in nove grožnje s šolnino

Na fakultetah ljubljanske univerze opozarjajo na vse večje finančne stiske, težave s prostorom in probleme v družbi. Študenti, profesorji, rektor in minister ob tem nasprotujejo vpeljavi šolnin, ki jih predlaga OECD

FRANJA ŽIŠT

"Javni visokošolski prostor ni povzročil te pošastne izgube, s katero se država ukvarja, oziroma nestabilnosti. Če bomo šli po poti varčevanja, se bo zgodilo, da bodo posamezne skupne socialne službe odmirale, vzrokov, zakaj je prišlo do finančnega krča, pa ne bomo odpravili," razlaga dekan Akademije za gledališče, radio, film in televizijo dr. **Miran Zupanič**. Skupaj s profesorji in študenti je včeraj opozoril na prostorsko stisko slovenskih umetniških akademij ter predstavil protestni teden, poimenovan Svobodna univerza, ki te dni poteka na ljubljanski univerzi in na katerem bodo opozarjali na razmere v visokem šolstvu. "Naše osnovno sporočilo je zavarovati znanje kot javno dobrino, ki je dosegljiva vsem, in zavarovati javno univerzo pred korporativno logiko, kjer je vse v funkciji finančnega profita," še pravi.

Glasbena akademija morda ne bo odprla vrat

"Če denarja ne bo, jeseni ne moremo odpreti vrat. Nobenega pouka ne bo, ker ne moremo pristati na to, da bi tretjina študentov ostala brez pouka, ostalim pa bi ga nudili. Nastopiti mora solidarnost, se pravi - vsi ali nihče." Dekan Akademije za glasbo dr. **Andrej Grafenauer** opozarja, da je, zaradi nerešenega vprašanja financiranja druge bolonjske stopnje, študij na glasbeni akademiji pod vprašajem. "Ker ima pri nas vsak študent individualni pouk, je dodaten letnik nemogoče izvesti z obstoječimi sredstvi. Na to opozarjamo že pet let. Znotraj univerze so morda še rezerve, prerezporejanja med članicami so mogoče še možna, ampak bi morala država, če je privolila v bolonjski študij, zanj zagotoviti denar," razlaga Grafenauer. Da je položaj že alarmanten, da delujejo v neurejenih prostorih, da imajo zastarelo opremo, med drugim našteje.

Od pobude po novi umetniški akademiji, ki bi združila študente, šolajoče se za umetniški poklic, od glasbenikov do igralcev, je minilo že trinajst let, razlaga Zupanič, prostorske težave pa trajajo že 66 let. Ali bo prostorska stiska umetniških akademij sploh kdaj odpravljena, je treba povprašati državo, dodaja. Rektor ljubljanske univerze dr. **Stane Pejovnik** razlaga, da je projekt izgradnje nove umetniške akademije na Roški cesti v Ljubljani v fazi priprave gradbenega dovoljenja in iskanja sredstev za pričetek gradnje. "Za prvo je treba odkupiti še parcelo, pri sredstvih je veliko stvari še odprtih. Računamo na pomoč iz evropskih sredstev in bolj aktivno vlogo ministrstva za kulturo," pravi rektor, ki je prepričan, da bi bilo gradbena dovoljenja in nastavke za financiranje mogoče pridobiti do poletja. Medtem dela normalno tečejo pri izgradnji fakultet za kemijo in kemijsko tehnologijo ter računalništvo, kjer sta obe zgradbi že pod streho. Ko bodo vsa gradbena dela končana, jih bodo začeli tehnološko opremljati, prvega oktobra prihodnje leto pa naj bi tam že imeli predavanja.

Šolnine - strel v koleno

Da je nesporno najbolj pereča težava na ljubljanski univerzi pomanjkanje finančnih sredstev, potrdi rektor Pejovnik. "Prvega oktobra prihodnje leto začnemo v celoti izvajati peti letnik bolonjskega študija. Najmanj 15 do 20 milijonov dodatnega denarja bo potrebovala samo Univerza v Ljubljani," izpostavi. In šolnine, ki jih priporoča OECD in o katerih se spet vse glasneje govori pri nas? "Sem absolutno proti, to bi bil strel v koleno," tako rektor in tako tudi tisti, ki so včeraj protestirali na mestu, kjer bo enkrat morda stala skupna umetniška akademija.

"S konstantnimi rezi se kvaliteta študija niža," poudari študentka kemije **Vida Špindler**, sicer članica študentkega sveta univerze.

Njen kolega iz študentskega sveta, študent arhitekture **Gašper Skalar Rogič** pa dodaja: "Govoriti o uvedbi šolnin je neresno. Država bi tako še dodatno otežila študij in spodbudila beg možganov." V približnem izračunu izpostavi, da bi, če bi dvema petinama ljubljanskih študentov zaračunavali šolnino okoli 1000 evrov, s tem pokrili manj kot desetino vseh stroškov univerze.

Potrebujemo nove besede

"Če bi bile šolnine višje, bo študij dostopen samo premožnim, konec bi bilo tudi socialne mobilnosti," razlaga bodoči arhitekt, čigar kolegi z diplomami že množično odhajajo v tujino.

Na drugem dogodku Svobodne univerze je o šolninah govoril tudi minister dr. **Jernej Pikalo**, ki poudarja, da "šolnine zaenkrat niso na mizi". Prepričan je, da te ne morejo biti način za reševanje finančne krize. "V situaciji, v kakršni so trenutno slovenska gospodinjstva, bi ne bi bilo prav, da bi jih obremenjevali še z uvedbo šolnin. Tistim, ki želijo skozi izobraževanje doseči večjo socialno mobilnost, tega s šolninami ne smemo preprečiti."

V tednu, ko bodo na ljubljanski univerzi reflektirali svoj položaj, se bodo dotaknili tudi pomembnih družbenih vprašanj, od demokracije, socialnih pravic in okolja. "Nesprejemljivo je, da živimo v družbi, kjer se ogrožajo socialna država, javno šolstvo, zdravstvo, kultura. Ne moremo sprejeti stvari, ki se dogajajo znotraj univerze, od grožnje z odpustitvami do vprašanja prekernih delavcev in pogojev učiteljev in študentov. Pomembna je povezanost, zato vzpostavljamo nov način dialoga z javnostjo," pravi dekanka fakultete za socialno delo dr. **Gabi Čačinovič Vogrinčič**. "Potrebujemo čas, da soustvarimo drugačen možnosti za življenje, drugačen svet. Univerza je pomembna nosilka, ki varuje človekove pravice, socialno državo in daje odgovore na razvojne možnosti, ki jih imamo. Potrebujemo tudi nove besede - strok, vizije, prihodnosti - ki se razlikujejo od teh, v katere smo ujeti v času grobe kapitalizma," še pravi dekanka.

Kjer naj bi stala nova umetniška akademija, raste trava. Na prostorsko stisko in neurejene razmere v visokem šolstvu in družbi so opozorili profesorji in študenti. (Robert Balen)

*"Zavarovati
skušamo znanje,
da bo dosegljivo
vsem, in javno
univerzo pred
korporativno
logiko, kjer je vse
v funkciji
finančnega profita"*